

Szakonyi Károly

A CSÚNYA NŐ

A szomszédjukban lakott, ki tudja mióta, csak sejteni lehetett, hogy talán fél éve, mert a ház, a szőlőlugasos, fenyőfás és szomorúfüzes kertjével nagyjából hat-nyolc hónapja cserélt gazdát. Petőék a régi tulajdonossal sem voltak közelebbi kapcsolatban, de köszöntek egymásnak, ha a domb aljáig emelkedő, télen kátyús, nyáron poros utcán összeakadtak. Nem hiányzott az eltűnésük, ezért aztán azt sem figyelték meg, mikor lett új tulajdonosa a tornácos, régimódi háznak.

A csúnya nő. Csak így nevezték, amikor mégis észrevették, hogy ott él a szomszédjukban.

Pető mondta rá, a felesége eleinte megfeddte érte, nem kell így beszélni valakiről csak azért, mert nem tartozik az ideális nő képébe. Habár megnyugtatta, hogy a szomszédjuk nem kelti fel a férje érdeklődését, mindig zavarta az a nyílt, leplezetlen kíváncsiság, amivel megfordult a nők után, vagy ahogy kikezdett a jelenlétében is akár a pincérnőkkel a vendéglőkben. Végtére jobb is, ha Pető nem tartja szépnek, és már ő is így mondta, ha látta elmenni a kerítésük előtt, *na, itt megy a csúnya.*

Nyár elején költözhetett a telepre, esős idő járta, valamiféle ósdi szabású kabátot viselt, meg furcsa kalapot, amelyet ma már senki sem tenne a fejére, a cipői sem voltak nőiesek, talán sajnálta a jobbakat a hétköznapiakra, de lehet, hogy nem törődött sem a divattal, sem azzal, hogy kivívja az emberek tetszését. Ezeket Pető valójában nem figyelte meg, közömbösen ment el a nő mellett, csak amikor beszéltek róla, akkor döbrent rá, hogyan is néz ki valójában. Annyit megállapított, hogy amolyan jó harmincas, és az is bizonyos volt, hogy naponta beutazik a városba, ott lehet valahol a munkahelye.

Pető vállalkozó volt, még akkoriban váltotta ki az ipart, amikor a nyolcvanas évek végén már könnyen lehetett önállósodni, időben jutott eszébe, így aztán a víz- és fűtésszerelés terén egyeduralomra tett szert a környéken, később meg, az új érában némi kárpótlási jegyek birtokában és csereberélésben még jobb anyagi helyzetbe került, korábban az akkori helyi tanács, most meg az önkormányzat juttatta előnyökhöz a községi munkák megszerzésében. De azért korántsem lett gazdag, és a beköszöntött pénztelenség neki sem kedvezett.

Kinn laktak a Pest közeli zöldövezetben, a műhely a telep központjában volt, Pető reggelente kihajtott a garázsból a szilvakék Peugeot-val, és ment felvenni a megrendeléseket, vagy ellenőrző körútra indult a kinti munkák megtekintésére. Már hosszú ideje csak az üzleti ügyeket intézte, csupán akkor vett szerszámot a kezébe, ha látta, hogy valamelyik munkása ügyetlenkedik. Becsülték is a szaktudását.

Délben hazaugrott ebédelni, a felesége főztjét nem cserélte volna fel holmi vendéglői koszttal, meg aztán kijárt neki egy kis szunyókálás is, mert este elég későn vetődött haza. Nyáridőben kinn vacsoráztak a teraszon, a házat fenyők vették körül, a valamikori veteményes helyét befűvezték, sziklakertet telepített az asszony az itt-ott meghagyott virágágyások közé. Szép volt a kert, kényelmes a ház is, különösen amióta a gyerekeik a maguk útját járták az országban. Néha elhozták az unokákat, tőlük újra élettel telt meg a porta, de aztán elmentek, és magukra maradtak ketten.

Pető esténként kibontott egy üveg cabernet-t, a második pohár után már felengedett egész napi feszültsége, derűsen nézte kissé molett, szép szemű feleségét, megdicsérte a frissen festett, göndör haját, átnyúlt az asztal fölött, megsimogatta párnás kézfejét, bölintott, és azt mondta, hát, igen, igen... vannak gondok, de azért most még megy az üzlet. Pedig kevesebben építkeznek. De ami elromlik, azt meg kell javítani... így van ez.

Jobb kedvében a negyedik pohár után felállt, átfogta az asszony vállát, a füléhez hajolt, és a selymes hajtincseken át puha csókkal azt kérdezte: bemegyünk egy kicsit? Amiről a felesége tudta, hogy ölelkezni támadt kedve, és ilyenkor mindig remélte, hogy a széles franciaágyon három évtized után is felsejlik valami abból a szenvedélyből, ami egymáshoz kötötte őket.

Pető még alig múlt ötven, ám úgy érezte, számára régen véget ért a szenvedélyek kora, noha jó kiállású férfi volt, de megelégedett a családi nyugalommal. Fiatalon, amikor még házakhoz járt dolgozni, tudta, hogy dús, barna hajával, kissé kreolos arcával és kék szemével hatással van a nőkre, nemegyszer ki is használta az alkalmat, és néhány szeszélyes pillanatot meg is élt a munkát megrendelő asszonyokkal. Később már csak az üzlet, a család egzisztenciája kötötte le. Lia, a felesége jó természetű, csinos nő volt, a két gyerek után is meg tudta tartani csinoságát, gömbölyded alkat lévén bőre sima maradt, arról pedig gondoskodott, hogy soha ne ütközzenek ki melírozott, göndör haja tövén az ősz szálak.

Előfordult, hogy Pető akkor hajtott ki a kertkapun, amikor az utca végéből éppen a házuk elé ért a csúnya nő. Láta a kocsiából, tudhatta, hogy a buszmegállóhoz igyekszik, s bár megfordult a fejében, hogy felajánlja a szolgálatát, és beviszi a központba, ahol felszállhatna a HÉV-re, ám a nő olyan büszkén, kifeszített derékkal, feltartott orral, semerre se nézve lépdelt otromba cipőjében, hogy semmi kedve sem volt megszólítani.

– Azt hiszem, építkezni fog – mondta egyik este Lia a férjének, amint csendben üldögéltek vacsora után a teraszon.

– Ki fog építkezni?

– A csúnya nő.

– Építkezni?

– Vagy csak bővíteni akar a házon, nem tudom, de hoztak egy teherautóval téglát meg cementet meg ilyesmit...

– Láttad?

– Hozzánk csöngettek be. Eltévesztették a házszámot.

– Mi a fene! – dűnnyögött Pető. Töltött a vörösborból, kortyolta.

A felesége soha nem ivott, gyümölcssteát főzött magának, azt iszogatta mézzel.

– Mit gondolsz, egyedül él? – kérdezte Pető.

– Ez?! Hát ki élne vele?

Pető nevetett.

– Minden zsák megleli a faltját...

Emiatt az építkezés vagy bővítés miatt Lia érdeklődni kezdett iránta. Leste az ablakból, hogy miféle mozgás van nála, jönnek-e iparosok, hoznak-e valamit, a csúnya nő otthon marad-e, vagy megy dolgozni rendes időben... Elmondta Petőnek, hogy miket látott, de a férje nemigen figyelt rá, vagy az iparán járt az esze, vagy ejtőzött a cabernet jótékony, lazító hatására. De az asszonyt most már megfogta a dolog. Amúgy is nagyon ráért, mert vagy a kerttel bíbelődött, gyomlált, ültetett, nyírta a fűvet, vagy a háztartással foglalkozott, ami ugyan nem sok munkát adott. Megengedhették maguknak, hogy Lia otthon éljen. Nagy ritkán elutazott a fiához, lányához az unokákat dédelgetni, ezek a kirándulások mindig rengeteg élményt adtak, hónapokig lehetett mesélni ugyanazokat a vidám történeteket.

– Nagy a kopácsolás, fúrás meg ilyesmi – mesélt a csúnya nő körüli fejleményekről.

– Ezek szerint van pénze – bólintott Pető.

– De miből? – kérdezte Lia.

– Hát azt nem tudom. Mert nem látom jómódúnak. Még kocsija sincs.

– Meg ahogy öltözik!

– De úgy jár, mint egy dáma.

– Dáma?! – Lia felkacagott. – Nem csodálnám, ha kéregetőnek néznék!

Azért most már Pető is jobban odafigyelt rá. Néha beérte útközben, a nő ott gyalogolt a járdán, Pető lassított, néhány méterrel mögötte gurult kettes sebességgel, figyelte a járását, a mozgását, és megint csak azt kellett látnia, hogy kevés ember tud ekkora göggel közlekedni, senkit sem figyelemre méltatni még egy fél pillantással sem, mintha egyedül lenne nemcsak az utcán, de a világban is. Pető elképzelte, hogyan bánhat a nála dolgozó kőművesekkel, asztalosokkal, nem szeretett volna a bőrükben lenni. Tapasztalatból tudta, milyen kedvlohasztó, ha a megrendelő amolyan mizantróp típusú, packázó fajta. Ilyen lehet ez a nő is, gondolta. Szokásává lett ez a követés egészen a meglehetősen távol lévő autóbusz-megállóig, bár maga sem tudta, miért szentel ekkora figyelmet ennek a teremtésnek. Láta felszállni a buszra is, furcsán tolakodott, ugyanis nem vállal, könyökkel, mint a többiek, csupán a tartásával, és ezzel mindenkit maga mögé parancsolt anélkül, hogy erőszakoskodott volna.

Az esti vacsorák idején időnként azon volt, hogy elmondja élményét a feleségének, de mégsem tette meg, pedig szívesen elemezte volna a csúnya nő magatartását. Ám mindig időben féket tett a nyelvére. Maga sem értette, miért. De valahogy óvakodott attól, hogy beszéljen róla. Inkább csak magában rakosgatta össze a képet azokból a mozaikokból, amelyekre emlékezett.

A csúnya nő Pest belvárosában dolgozott egy alapítvány irodájában, munkatársai között alig akadt férfi, a számítógépeknél nők dolgoztak, az üvegfalú főnöki kuckóban is nő ült, így aztán az két-három férfi – harmincasok meg egy nyugdíj előtt álló, de az öregséggel dacoló nagyapa – válogathattak abban, hogy aznap vagy másnap kinek csapják a szelet, a hölgyek minden udvarlást, noha tudták, hogy felületes játék az egész, szívesen fogadtak. Csipkelődések, ugratások: *milyen beesett a szemed, kicsikém, egész éjjel hancúroztatok?... Eljössz velem moziba? Gondoltam, hogy nem, te mintaféleség!... Ez a miniszoknya! Feljelentelek munkahelyi zaklatásért!*, meg egyebek a csörgő telefonok és a vibráló képernyők világát megédesítették. Csak a csúnya nőt nem vonták be a játszado-

zásba. A mindig bő, csípő alá érő fakó pulóver vagy trikó, a slampos szoknya vagy lötyögő fenekű nadrág és a lapos sarkú cipő cseppet sem vonzott senkit, de mindez nem számított volna, ha az arcában fellelhető némi nőies, lágy vonás. De a csúnya nő arca kemény bazaltból lett kifaragva. Vékony, hegyes orr és vékony, összezárt száj, kiugró áll, szürke szemöldök alatt szürke szempár, s mindehhez némi pihe az ajka körül, a simán hátrafésült és gyér kontyba tekert haját nem is említve, ami felderíthetetlen színű volt, talán szőkésbarna vagy őszesfekete... nehéz lehetett megállapítani. A hangja azonban, ellentétben minden más külső jegyével, kellemesnek tűnt, bár halkságában rejtőzött valami a gőgből, füleljetek csak, ha meg akarok érteni, én nem fárasztom magam. De tagadhatatlan, hogy némi bársonyos színezete volt.

Pető ezt akkor fedezte fel, amikor egy alkonyba hajló órán a csúnya nő becsöngetett hozzájuk a kertkapun.

– Itt van! – mondta szinte elfúló hangon a meglepetéstől Petőné.

– Kicsoda? – kérdezte a nádszékéből felegyenesedve Pető.

– Hát ő!

A csengetés megisméltődött, de mindketten annyira megdöbbenetek a tényről, hogy percekbe tellett, amíg Pető felocsúdva a kapuhoz sietett.

Ott találta magát, immár szemtől szemben a titokzatos szomszéddal.

– Hölgyem? – biccentett Pető, de még nem nyitotta ki a rácsos kaput, csak a kulcsot tette a zárba.

– Önhöz jöttem – szólta a nő (és akkor tűnt fel Petőnek ama bársonyos színezetű hang) –, szükségem lenne a munkájára.

– Parancsoljon! Tessék, fáradjon be!

– Nem, nem – mondta bársonyosan, de büszke kimértségéből mit sem engedve –, inkább csak így, itt. Rövid leszek. Szükségem van a munkájára. Átalakításokat végeztettem, és néhány módosításra van szükség a vizesegységeknél. Vállalja?

– Hölgyem, megnézem, mi a feladat, és természetesen...

És mondta Pető, gépiesen mondta a szokásos szöveget, mert figyelmét lekötötte a nő külleme, hangja, viselkedése, hiszen ennyire közelről még soha nem látta. Most sem volt külön, mint máskor, mégis volt benne valami titokzatos sugárzás, amitől egyszeriben lényegtelenné vált csúnysága, rendetlen öltözéke, gőgnek tekinthető merevsége. Meggyeztek, hogy átmegegy hozzá felmérni a munkát.

– Várom, és bízom benne, hogy jó szakemberhez fordultam. Mindenki csaló. A kőművesek is becsaptak, de már másokat hoztam.

Köszönt, és azzal a büszke tartással odébb állt.

Pető bámult utána, de a felesége hangja magához térítette.

– Itt volt?! Beszéltél vele?! Ő maga volt itt?! Nahát!

– Igen – mondta Pető –, munkát ajánlott.

– Ó, akkor majd mindent megtudunk!

– Mit? – nézett az asszonyra Pető.

– Hát hogy milyen a lakása, meg milyen otthon... hiszen tudod! Bepillantunk.

– Bepillantunk – bólintott Pető. De már nem azzal a kíváncsisággal akart *bepillantani* a nő magánéletébe, mint a felesége. Attól, hogy szemtől szemben látta, hogy beszélt vele, maga sem tudta miért, de elszállt az iránta érzett ellenszenvé.

Másnap megnézte a teendőket. Csak néhány házzal volt odébb az otthonuktól, de Pető még sohasem járt ebben a szomszédságban. Délután volt, a kert fáit, bokrait meg virágágyásait a ferdén tűző októberi nap puha fénybe vonta, a nyugati fekvésű nappaliba is betűzött, és ahogy ott álltak, és megbeszélték a munkát, minthogy a nő háttal állt az ablaknak, Pető a sziluettjét láthatta csak. De az ő arcát megvilágította a nap, tudta is ezt, vigyázott, ne lehessen észrevenni semmit a tekintetében. Mert lett volna mit észrevenni. És a nő észre is vette. Most, az otthonában egyáltalán nem a szokott öltözékében mutatkozott. Amikor némi megvárakoztatás után előjött a lakás valamelyik helyiségéből, bokáig érő, vékony indiai selyemből készült mintás ruhában volt, cipő vagy papucs nélkül, mezítelen lábfejének karcsúsága azonnal zavarba ejtette a férfit. Mintha pőrén állt volna eléje, és mintha valóban póre lett volna, ahogy a kertből besütő fény átvilágította teste vonalait körül a selymet. Pető egy meztelen nőt láthatott, mégpedig egy tökéletes karcsúságú, finom vonalú, íves csípőjű, feszes combú, szűziesen formás, kemény mellbimbójú nőt.

A szédítő látvány izgalomba hozta.

Hiszen amaz úgy állt, mozgott az ellenfényben, hogy nem volt kétséges a megmutatkozás szándékossága. Árnyékolt arcát nem láthatta Pető, de az amúgy is bársonyos hangja, ahogy szokása szerint most is halkán ejtette a szavakat, az erotikus látvánnyal együtt elbűvölő volt. Pető figyelt, hogy mindent értsen, akárha idegen nyelvű szöveget kellett volna befogadnia, ám a tekintetét annyira lenyűgözte a gyönyörű

test sejtelmes látványa, hogy alig tudta felfogni, milyen javításokra is lenne szükség a házban.

A nő hosszan magyarázott, tartani akarta a helyzetet, rövidebbre is foghatta volna, de élvezte a férfi zavarát. Láttá, mint növekszik abban a vágy, és ő, arca árnyékoltságának védelmében, biztonsággal nézhette kiszolgáltatottságát.

Amikor megelégette a kínzást, végigvezette a házban Petőt. Megmutatta az átalakított részt, a fürdőszobában meg a konyhában a reá váró munkálatokat. Mindig úgy forgolódott a férfi körül, hogy az jól láthassa áttetsző ruhájában a testét. Olykor közel is került hozzá, súrolva csípőjével, de viselkedésében azért ott maradt a gög, a barátságtalannak tekinthető tartózkodás.

Pető szédülten követte. Régen nem érzett ilyen erotikus izgalmat. *Igen, igen*, bólogatott a teendőkre, és közben nézegette a nő arcát. Az orr vonalát és a száj pengevékonyságát már nem is tartotta olyan visszataszítónak. Haját a homlokára feszülő aranypánt fogta össze, s ez sokat javított az összhatáson. A szeme... a szeme azonban hidegen csillant, a tekintete metsző volt, rideg. Ez zavarta Petőt. De ahogy a fény ismét és ismét áttörte a kelmét, és megint láthatta a nő idomait, visszatért a káprázat.

Megegyeztek, aztán elbúcsúzott, egyedül ment a kertkapuhoz.

Visszanézett.

A nő ott állt a ház ajtajában, lapos sarkú cipőben, magára kapott nyűtt, színehagyott köpenyben. Gyér haja szétbontva, szálaival kuszán az arca körül.

Csúnya volt.

Petőné nem győzte faggatni az urát, de az csak a vállát vonogatta. Az áttetsző ruháról nem akart szólni, azt sem mondhatta meg, milyen vágyakat támasztott benne a megsejtett gyönyörűséges test, hát inkább a lakásról beszélt, az átalakítási munkákról, meg arról, hogy a kapuból visszanezve milyennek látta.

– Csúnya egy teremtés – jegyezte meg az asszony. – De munkát adott, az a fontos.

Pető reggelente újra látta. Ment a járdán a buszmegállóhoz, ő meg követte kettes sebességgel az úton.

Ugyanolyan volt, mint azelőtt. Slampos ruha, büszke járás a lapos sarkú cipőben, fennhordott orr.

Elkezdte nála a munkát. Nem adta ki az embereinek, maga akarta elvégezni. Amikor első nap kiszállt a helyszínre a szerszámokkal, várta, hogy a nő majd megint megmutatkozik abban az indiai öltözékben. De hiába várta, úgy járt-kelt otthon is, mint az utcán vagy a hivatalában. Viselkedésében nyoma sem volt annak, hogy emlékeztetni akarná Petőt arra a délutánra, amikor elkápráztatta. Mogorva volt, kötözködő, szigorú. Néhány nap múlva a férfi fel is adta a reményt, hogy újra részesüljön a látványban, segédeit küldte ki a munka befejezésére.

A nő reklamált.

– Sok a dolgom egy nagyszabású megbízással – védekezett Pető.

De nem tudta kiverni a fejéből.

Miért tette? Miért provokált?

– Üljön be! – fékezett le mellette egyik reggel.

Olyan meggyőző volt azzal a hirtelen, csikorgó fékezéssel, a kicsapott ajtóval, hogy a nő megtorpant, egy pillanatig úgy tűnt, hogy a csodálkozó pillantásából ocsúdvá továbbmegy, de a kocsiából küldött parancsoló tekintet megbénította.

Beszállt.

– Beviszem Pestre – mondta Pető.

A nő nem szólt semmit. Ült némán, összeszorított ajakkal.

Már hűvösek voltak a reggelek, ezért egy bő, alighanem férfi zakóban volt, vastag szoknyában, filckalapban.

Pető megpróbálta felidézni teste körvonalait a lehetetlen öltözék alatt. Vetkőztette.

– Az utat nézze! – szólt barátságtalanul a nő.

Visszakapta vetkőztető tekintetét, zavarba jött a leleplezéstől.

– Miért tűnt el? – kérdezte végre a nő. – Az embere jól dolgozik, de azt akartam, hogy maga végezze el a szerelést.

– Máshol van dolgom.

– Értem.

Csend lett, a reggeli forgalom sűrűsödött.

– Amikor magánál voltam... – kezdte a férfi, de hangja elveszett a zajban.

– Mit mond?

– Amikor felvettem a megrendelést... akkor délután...

– Igen?

– Akkor délután...

– Igen. Mi volt akkor délután?

Pető hallgatott, feszélyezte a nő fagyosságát, azért mégiscsak neki-bátorodott.

– Miért csúfítja el magát ennyire?

A nő feléje kapta a pillantását. Vad, haragos pillantás volt. Nem válaszolt.

– Nézze... én láttam...

– Mit látott?

– Ahogy átsütött a nap a ruháján... láttam, hogy maga... Hogy maga milyen gyönyörű.

Jó volt kimondani. Mint egy vallomást. Nem szerelmi vallomást, inkább mint valami perverziót. Izgalmat érzett. Várta, mit mond a nő.

– Tudom – mondta azon a bársonyos hangján, de határozottan.

– Tudja! – Pető felkiáltott. – Tudja! Azt mondja, tudja!

– Igen, tudom. Edzem magam. Vigyázok az alakomra. Jóga, diéta... Szép akarok lenni.

– Szép akar lenni?! És közben így öltözködik! Ilyen cipőben jár! Így fésülködik!

– *A csúnya nő!*

– Tessék?

– Így hívnak. A csúnya nő. De én tudom, hogy mi vagyok. Hogy milyen vagyok! Hiszen maga is mondta. Tökéletes az alakom.

– Na de!... Nem értem! Miért kell eltitkolni?!

A nő felnevetett. Különös nevetése volt, bántó, éles. Gunyoros.

– Itt tegyen ki, legyen szíves! – mondta válasz helyett.

– Ne, még ne! Mondja meg, miért csinálja ezt? Ezt a slamposágot? Azért lefékezett a járda mellett.

A nő kiszállt. Mielőtt becsukta az ajtót, benézett Petőre.

– Hogy szabad legyenek! De magának megmutattam. Maga az egyetlen tanú.

Kattant az ajtó, elment.

Ment a járdán az emberek között, kevélyen, mint mindig. És az emberek kikerülték.

Benn, a munkahelyén az a három férfi már kora reggel bolondozott a kolléganőkkel. A félig kigombolt blúzokból még a nyári naptól barnán kidomborodó mellek, a felcsúszott miniszoknyákból az izmos combok vagy a farmerban feszülő tomporok incselkedésre biztattak a kávék kortyolgatása közben. Amikor belépett, csendesült a jókedv. Némán biccentett, előkészítette a munkáját, aztán a törölközőjével meg

a neszeszerével kiment a mosdóba. Megállt a tükör előtt, látta magát a slampos öltözékben, kifestetlenül, szörnyű frizurával. Mosolygott.

Petőn járt az esze. Emlékezett a férfi ruhán áthatoló tekintetére, a szemében felvillanó kéjes izgalomra, amikor *megmutatta neki* abba az indiai selyembe burkolt és mégis ruhátlannak tetsző testét. Most hát ő is tudja az igazságot, gondolta elégedetten.

Mert minden más csak látszat.

Tekintet, 2012/6.